

Sygnatura akt VI U 432/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2015 roku

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Tomasz Korzeń

Protokolant st. sekr. sądowy Anna Kopala

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 października 2015 roku

sprawy z odwołania B. C.

od decyzji z dnia 28 kwietnia 2015 roku znak (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.

o wysokość emerytury

oddala odwołanie.

VI U 432/15 UZASADNIENIE

Ubezpieczona B. C. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oddziału w G. z dnia 28 kwietnia 2015 roku, w części dotyczącej ustalenia wysokości świadczenia oraz ustalonych przez pozwanego okresów składkowych i nieskładkowych. Wskazała, że organ rentowy winien podwyższyć jej świadczenie do wysokości minimalnej emerytury czyli 880,45 zł albowiem udowodniła ona okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie 21 lat i 1 miesiąc.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania. Podniósł, że 15 kwietnia 2015 roku organ rentowy wydał decyzję o ustaleniu kapitału początkowego, w której nie uwzględnił ubezpieczonej okresu pracy w gospodarstwie rolnym. Art. 10 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z funduszu ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 748 ze zm., zwana dalej ustawą emerytalną) nie przewiduje uwzględnienia okresu uzupełniającego przy ustalaniu kapitału początkowego, zgodnie z art. 174. Okres ten zgodnie z przepisami nie został uwzględniony przy ustalaniu prawa do emerytury, która została przyznana na podstawie art. 24 i 26 ustawy emerytalnej, której przyznanie uzależnione jest od osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego. W zakresie żądania ubezpieczonej podwyższenia jej świadczenia do minimalnej wysokości 880,45 zł miesięcznie pozwany wskazał, że uznał ubezpieczonej jedynie 11 lat, 10 miesięcy i 15 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w związku z czym nie jest możliwe żądane przeliczenie świadczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona B. C. urodziła się (...). Posiada łączny staż ubezpieczeniowy wynoszący 11 lat, 10 miesięcy i 15 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

W dniu 27 marca 2015 roku ubezpieczona złożyła wniosek o przyznanie jej emerytury.

Decyzją z dnia 14 kwietnia 2015 roku organ rentowy z urzędu ustalił ubezpieczonej kapitał początkowy, którego wartość wyniosła 34 014,75 zł. W decyzji tej nie uwzględnił ubezpieczonej okresu pracy w gospodarstwie rolnym.

B. C. nie odwołała się od tej decyzji.

Decyzją z dnia 28 kwietnia 2015 roku pozwany przyznał B. C. emeryturę od dnia 20 kwietnia 2015 roku (od dnia osiągnięcia wieku emerytalnego). Jednocześnie wskazał, że przyznana emerytura w kwocie 471,49 zł jest niższa od najniższej emerytury, która wynosi 880,45 zł albowiem ubezpieczona nie udowodniła łącznie okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze 21 lat.

dowód: decyzje k. 47-48v t. I a.e., k. 5-7 t. II a.e.

Sąd zważył co następuje:

Spór w sprawie sprowadzał się do tego czy w decyzji z dnia 28 kwietnia 2015 roku pozwany prawidłowo ustalił wysokość emerytury oraz okres składkowy i nieskładkowy ubezpieczonej.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2015.748; dalej jako ustawa) emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego. Przy ustalaniu długości okresów składkowych i nieskładkowych stosuje się odpowiednio art. 5 ust. 2 ustawy emerytalnej stanowiący, że okresy składkowe i nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych. Nadto, w okresie składkowym, uwzględnia się okres, za który ustalono zwiększenie, o jakim mowa w art. 26a ustawy emerytalnej (okresy opłacania składek na Fundusz Emerytalny Rolników, Fundusz Ubezpieczenia Społecznego Rolników i ubezpieczenie emerytalno – rentowe, o którym mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników). Art. 26a ustawy emerytalnej stanowi, że wysokość emerytury ustalonej zgodnie z art. 26 ulega zwiększeniu za okresy opłacania składek na Fundusz Emerytalny Rolników, Fundusz Ubezpieczenia Społecznego Rolników i ubezpieczenie emerytalno - rentowe, o których mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zwiększenie to ustala się według zasad wymiaru części składkowej emerytury rolniczej przewidzianych w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników na podstawie zaświadczenia Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o okresach opłacania składek. Zwiększenie to nie przysługuje osobie mającej ustalone prawo do emerytury na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Zgodnie z art. 87 ust. 1 ustawy w przypadku gdy emerytura przysługująca z Funduszu określona w art. 26, łącznie z okresową emeryturą kapitałową, albo emerytura przysługująca z Funduszu określona w art. 26, jest niższa niż kwota, o której mowa w art. 85 ust. 2 i 3, emeryturę przysługującą z Funduszu, w tym emeryturę ustaloną ze zwiększeniem, o którym mowa a art. 26a, podwyższa się w taki sposób, aby suma tych świadczeń nie była niższa od tej kwoty, o ile ubezpieczony:

1/ mężczyzna osiągnął wiek emerytalny, o którym mowa w art. 24 ust. 1b, i ma okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat,

2/ kobieta osiągnęła wiek emerytalny, o którym mowa w art. 24a ust. 1a, i ma okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem ust. 1b – z uwzględnieniem ust. 3-7. Przepis art. 5 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

W okresie składkowym o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 uwzględnia się okres, za który ustalono zwiększenie, o którym mowa w art. 26a. Okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 wynosi 21 lat – od dnia 1 stycznia 2014 roku (art. 87 ust. 1a i 1b ustawy emerytalnej).

Zgodnie zaś z art. 10 ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktujące jej, z zastrzeżeniem art. 56, jako okresy składkowe:

- 1/ okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,
- 2/ przypadające przed dniem 1 lipca 1977 roku okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia,
- 3/ przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 roku okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia,

Jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5 – 7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu. (ust. 1). Okresy wymienione w ust. 1 pkt 1/ uwzględnia się także przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7 są krótsze od okresu wymaganego do przyznania renty, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu (ust. 2). Okresów, o których mowa w ust. 1 i 2, nie uwzględnia się, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty, na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników (ust. 3).

Wskazane w art. 10 ustawy okresy mogą być traktowane wyłącznie posiłkowo – w zakresie niezbędnym do uzupełnienia okresu, od którego zależy nabycie prawa do emerytury lub renty, ale nie w celu podwyższenia tych świadczeń. Oznacza to, że organ rentowy ma obowiązek je uwzględnić, jeżeli ustalone na zasadach określonych w art. 5-7 ustawy emerytalnej okresy składkowe i nieskładkowe są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, i to tylko w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Ubezpieczona udowodniła łącznie 11 lat, 10 miesięcy i 15 dni okresów składkowych i nieskładkowych. W odwołaniu twierdziła, że jej staż ubezpieczeniowy, wbrew ustaleniom organu rentowego, wynosi 21 lat i 1 miesiąc.

Ubezpieczona podnosiła, iż organ rentowy winien doliczyć jej okres pracy w gospodarstwie rolnym. W świetle powyżej przytoczonych przepisów okres ten nie podlega doliczeniu przy określaniu wysokości świadczenia emerytalnego. Innych zaś okresów ubezpieczenia, poza uznanymi przez pozwanego, odwołująca nie wykazała.

W myśl art. 6 K.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zgodnie z zasadą kontradyktoryjności, ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego. To one, a nie sąd są wyłącznym dysponentem toczącego się postępowania i one wreszcie ponoszą odpowiedzialność za jego wynik (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, Lex 29440). Obowiązująca w procesie cywilnym zasada kontradyktoryjności nie obliuguje sądu do bezwzględnego poszukiwania prawdy obiektywnej. Wedle wymienionych przepisów, ciężar dostarczenia w postępowaniu sądowym materiału procesowego spoczywa, zasadniczo na stronach, a sąd utracił prawo prowadzenia dochodzenia w celu ustalenia dowodów koniecznych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 maja 2008 roku, ACa 175/08, Lex 465069). Art. 232 K.p.c. określa, iż strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Oznacza to, że ciężar dowodu, iż skarżącej przysługuje wyższa emerytura bowiem jak twierdziła, legitymuje się dłuższym okresem stażu ubezpieczeniowego niż ustalony przez organ rentowy, spoczywał na ubezpieczonej. W przedmiotowej sprawie ubezpieczona nie wykazała zasadności złożonego odwołania, nie przedstawiła dowodów potwierdzających dochodzone roszczenie. Argumentacja przedstawiona w zaskarżonej decyzji jest więc prawidłowa. Tym samym brak było podstaw do uwzględnienia odwołania.

Sądy orzekają na podstawie przepisów prawa, które w sposób dokładny wskazują przesłanki i sposób wyliczenia świadczenia emerytalnego, abstrahując zupełnie od oczekiwań wnioskodawców czy ich trudnej sytuacji materialnej. W niniejszym przypadku decyzja organu rentowego jest pod względem zgodności z prawem w pełni prawidłowa i dlatego odwołanie ubezpieczonej podlegało oddaleniu, niezależnie od tego, że w jej odczuciu przyznana kwota emerytury nie jest satysfakcjonująca. W ustawie emerytalnej określono ściśle zasady ustalania wysokości tego typu świadczeń, bez względu na potrzeby ubezpieczonego, nawet najbardziej uzasadnione. Ubezpieczony nie może żądać złagodzenia

rygoryzmu prawa ubezpieczeń społecznych poprzez powoływanie się na zasady współżycia społecznego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2011 r., III UK 214/10, LEX nr 1095955).

W związku z tym, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 K.p.c., Sąd oddalił odwołanie.